

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/393/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

144/2013. (V. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2012. május 25-én előterjesztett **panaszát** a 2013. május 29-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Sz-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a vele szemben 2012. május 17-én foganatosított rendőri intézkedés miatt 2012. május 25-én postai úton terjesztette elő panaszát, amit 2012. június 25-én kiegészített.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2012. május 17-én 15 óra 15 perckor az otthonában megjelent két nyomozó, akik igazolásukat követően kérték a panaszostól, hogy számoljon be arról, hogy előző nap 20 óra és másnap reggel 5 óra 30 perc között hol tartózkodott. A panaszos beszámolt arról, hogy az adott időpontban otthon volt, melyet az édesanyja is tanúsított. A panaszost, válaszádsát követően a nyomozók arra kérték, hogy mutassa meg a biciklijét és azt a ruházatát, amit megelőző nap viselt. A panaszos hiába kérdezte, hogy „mi ez a lerohanás”, azt a magyarázatot kapta a rendőröktől, hogy bűnüggyl kapcsolatban nem adhatnak információt, bűncselekménnyel kapcsolatban nyomoznak. Ezt követően a panaszos megmutatta a nyomozóknak a kerékpárját a nyitott folyosón, az udvaron,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

majd a nyomozók bementek a lakásba, és kérték, hogy a ruházatát mutassa meg, amelyet át is vizsgáltak. Ezek után a nyomozók azt kérdezték a panaszostól, hogy hol tartja a hígítót és a festéket, majd kérték a panaszost, hogy mutassa meg ezeket. A panaszos előadta, hogy ezeket az alsó épület szekrényében szokták tartani akkor, ha meszelés, festés előtt vannak, de most nincs, mert abban az évben nem terveztek ilyen jellegű munkálatokat. A panaszos megkérdezte, hogy mi az oka, hogy megjelentek a nyomozók, kérte tőlük, hogy mondják el, mert joga lenne tudni. Erre a nyomozók csak annyit mondtak, hogy a térfigyelő kamera rögzítette, hogy a kerékpárja ott állt a N. út sarkán, de időpontot nem jelöltek meg. A panaszos elmondása szerint 74 éves beteg édesanyjával él egy lakásban, aki szinte rosszul lett a történetek miatt, és a panaszossal együtt mai napig sem tette túl azon magát, mivel alaptalannak, és megalázónak élték meg a rendőri intézkedést. A panaszos állítása szerint a nyomozók nem adtak át jegyzőkönyvet arról, hogy a panaszosnál megjelentek, és amiben rögzítették volna, hogy miért voltak ott. Ezt követően a nyomozók távoztak, majd mivel a panaszost nem hagyta nyugodni az eset, „elindult információt szerezni”, és még aznap este megtudta, hogy a N. utcán lakó rendőrnek a személygépkocsiját leöntötték maró anyaggal. A panaszos feltételezése szerint őt is gyanúsítottként jelölhették meg, ezért járhattak nála a nyomozók.

Másnap reggel, 2012. május 18-án a panaszos bement a helyi rendőrkapitányságra panaszt tenni. A panaszos előadta, hogy a nyomozók felettesével beszélt, akinél szeretett volna feljelentést tenni, egy kivizsgálást kérni, de kérését elutasították. A nyomozók felettese annyit mondott csak, hogy nagyon sok helyre mentek még a panaszoson kívül ebben az ügyben, és nem vesz fel semmiféle jegyzőkönyvet.

A panaszos szerint jelen esetben az a helyi rendőr intézkedhetett, jelölhette meg a panaszost gyanúsítottként, aki őt 2011. július 28-án megbüntette. A sérelmezett intézkedés azon rendőrrel van összefüggésben, aki először oktanul megbüntette, majd a közterületen két alkalommal zaklatta, rágalmazta, és a jelen ügyben pedig meggyanúsította. A sérelmezett rendőri intézkedés ezen előzményeit a panaszos a beadványához mellékelte, egy TV csatornához szóló levelében írja le, amely jelen panaszügy megítélése szempontjából nem bír jelentőséggel, ezért ezen levél ismertetésétől a Testület eltekint.

2) A panaszos 2012. június 25-én előterjesztett beadványában panaszát az alábbiakkal egészítette ki.

A panaszos lakásánál 2012. május 17-én megjelent rendőrök civil öltözetben voltak, akik szolgálati igazolványuk felmutatásával igazolták magukat. A panaszos állítása szerint őt nem igazoltatták, „úgy jöttek, hogy mondták a nevét”. A rendőrök megérkezésükkor a panaszossal nem közölték, hogy miért jöttek, csak arról tájékoztatták, hogy bűncselekménnyel kapcsolatban nyomoznak. A rendőrök a kapuban arra kérték a panaszost, hogy engedje be őket a kerékpárjának megtekintése céljából. A panaszos az udvarig beengedte a rendőröket, ahol a nyitott folyosón átvizsgálták a panaszos kerékpárját. Mivel nyitva volt a folyosó ajtó, a fő épület ajtaja, ezért a rendőrök bementek a lakásba. A panaszos elmondása szerint a lakás az édesanyja tulajdonát képezi, akit „nem kérdeztek meg semmiről, nem kérték az engedélyét semmihez”. A panaszos előadta, hogy nem adtak engedélyt a rendőröknek arra, hogy bejöjjenek, ennek ellenére bementek a lakásba és átvizsgálták a panaszos „különböző” ruházatát. A rendőrök a panaszos és édesanyja kérését figyelmen kívül hagyva semmiféle okiratot nem mutattak fel akkor, amikor bejöttek, és akkor sem, amikor távoztak. A rendőrök panaszossal annyit közölték, hogy „ez adatgyűjtés és kész”. A panaszos másnap reggel P. r. őrnagynál szeretett volna feljelentést tenni, de ő ezt elutasította. Ezt követően a panaszos

május 21-én 14 órakor fordult a sz-i rendőrkapitányhoz, ahol előadta a történetet, de ezekről nem készült semmilyen irat vagy dokumentum. Ezután a panaszos írásban kérte a sz-i rendőrkapitányt, hogy indítson vizsgálatot, majd a panaszos megtette a feljelentését.

A panaszos csatolva megküldte P. r. őrnagy, 2012. június 5-én kelt levelét, amelyben arról tájékoztatta a panaszost, hogy 2012. május 28-án kelt „feljelentés indítása” iratát tartalma alapján a Nyomozó Ügyészségnek küldték meg (tekintettel arra, hogy a panaszos abban a rendőrök által elkövetett jogtalan házkutatás és alaptalan váddal való gyanúsítás miatt feljelentéssel élt) és az eljárás lefolytatására ezen hatóság rendelkezik hatáskörrel, illetékességgel.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A S-i Kapitányság vezetője 2012. július 27-én kelt tájékoztató levelében az alábbiakról számolt be.

2012. május 17-én P. G., Sz. városi lakos feljelentést tett a Sz-i Rendőrkapitányságon ismeretlen tettes ellen, mert valaki 2012. május 16-án 19 óra 30 perc és 2012. május 17-én 6 óra közötti időben, a feljelentő lakóhelye előtt parkoló személygépkocsiját olyan maró hatású folyadékkal öntötte le, melyek következtében főként a jármű motorházteteje, de egyéb elemek is megrongálódtak, így a jármű újbóli festése, lámpaburájának cseréje vált szükségessé. A bűncselekménnyel okozott kár körülbelül 100. 000 forint. A feljelentés adatai alapján az ügyben az 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről (továbbiakban: Btk.) 324. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétség gyanúja miatt rendelték el nyomozást ismeretlen tettes ellen, melyet a 04070/299/2012. bü. szám alatt folytattak le. A nyomozás során elsőnek az érintett gépkocsi helyszíni szemlájére került sor, melynek során – többek között – mintát rögzítettek a felmárt festékről, így magából a maró anyagból is. Ezt követően egy általános adatgyűjtési időszak vette kezdetét, amely során folyamatosan leellenőrzésre kerültek a beszerzett adatok alapján a bűncselekmény elkövetésével számításba vehető személyek, többek között a panaszos is, akivel P. G. korábban személyes konfliktusba keveredett. Mivel az eljárás során nem sikerült az elkövető kilétét megállapítani, 2012. június 28-án a nyomozás felfüggesztéséről határoztak.

A kapitányságvezető levelében az alábbi válaszokat adta a Testület által feltett kérdésekre.

A panaszos lakóhelyén történt intézkedésre a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 178. § (1) bekezdése alapján került sor. Az adatszerző tevékenység fő célja a panaszos elszámoltatása, illetve tőle felvilágosítás kérése volt, amely a körülményekre tekintettel kiegészült azzal, hogy a panaszos birtokában vannak-e esetleg bizonyítási eszközök. A panaszos az intézkedő rendőröket saját akaratából hívta be a házába, illetve annak udvarára, melyet a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatósági határozat nélkül is megtehettek, bár ellenkező esetben arra nem is került volna sor.

Az intézkedő rendőrök D. r. törzssászlós és S. r. zászlós voltak, akik magukat az igazolványuk és jelvényük felmutatásával egyértelműen azonosították.

Az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy a Sz-i Rendőrkapitányságon rongálás bűncselekményének gyanúja miatt van nyomozás folyamatban, mellyel kapcsolatban kérdéseket kívánnak feltenni. (Erre az utcán is sor kerülhetett volna, de a házba maga a panaszos invitálta be a rendőröket.)

A panaszos végig nem kért felvilágosítást az intézkedés jogalapjáról, de az intézkedő rendőrök ennek ellenére többször is tájékoztatták, hogy a magánlakásban az ő engedélye alapján vannak, melyet nem köteles megengedni. Az intézkedés során a panaszos figyelme arra is fel lett hívva, hogy ez nem házkutatás, melyre az intézkedő rendőrök azt a választ kapták, hogy a panaszosnak nincs takargatni valója, bármit szívesen megmutat. Ennek ellenére az intézkedés végén mégis sérelmezte a rendőrök jelenlétét, ezért azok a házból távoztak.

A tájékoztató levél szerint a panaszos kifejezetten engedélyezte a magánlakásba történő belépést.

Az intézkedő rendőrök az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján bűnüldözési célból igazoltatták a panaszost, melyet jelentésbe foglaltak.

A panaszos ruházatának átvizsgálására vagy személyes szabadságot korlátozó intézkedésre nem került sor.

A Sz-i Rendőrkapitányság továbbá arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos 2012. május 28-án, ez ügyben a Sz-i Rendőrkapitányságon feljelentéssel élt az intézkedő rendőrök ellen, melyet – annak tartalma alapján hatáskör hiányában – a Nyomozó Ügyészségnek továbbítottak.

2) D. r. törzssászlós 2012. június 18-án kelt jelentésében az alábbiak olvashatók.

2012. május 17-én S. r. zászlóssal P. G. sérelmére elkövetett rongálás ügyében adatgyűjtést foganatosított az 1) pontban ismertetett okokból kifolyólag.

D. r. törzssászlós az ügyben meghallgatta a sértettet, aki a Sz-i Rendőrkapitányságon megbízott nyomozóként dolgozik. A sértett elmondta, hogy a tavaly évben járőrként dolgozott, ekkor két helyi lakossal is „összetűzésbe keveredett”, azaz a hivatalos eljárása kapcsán további személyes konfliktusaik voltak. Ezen személyek egyike a panaszos, aki őt több fórumon feljelentette, megrágalmazta a sértettet, a másik személy pedig Gy. Sz. városi lakos, akivel szintén bírósági ügye volt. D. r. törzssászlós a fentiek leellenőrzése érdekében megjelent a panaszos lakóhelyén. A nevezett otthon tartózkodott, elmondta, hogy a tegnapi napon 19 óra 30 perckor érkezett haza a lakására, és nem mozdult onnan másnap reggel fél kilencig. Ezt édesanyja is megerősítette, akivel együtt él. Az intézkedő rendőr a panaszos ruházatát, kerékpárját megvizsgálta, azon maró anyagtól származó sérülést nem tapasztalt. A panaszos az adatgyűjtés során mindvégig közreműködő és érdeklődő volt. D. r. törzssászlós kérésére önként megmutatta a ruházatát és a lakását, majd amikor ott a bűncselekménnyel kapcsolatba hozható tárgyat nem talált, el kezdett rossz viszonyáról beszélni P. G. r. törzsrőmesterrel. Ebben a monológjában többször kifejtette az őt ért sérelmeit, különböző jogtalan büntetések és „megverések” kapcsán, ugyanakkor amikor közölte vele az intézkedő rendőr, hogy nem P. G. megbízásából érkezett az adatgyűjtés foganatosítására, a panaszos láthatólag megnyugodott.

A panaszos lakását D. r. törzssászlós kérésére önként megmutatta, de kérésekor a rendőr nyomatékosan tudatosította vele, hogy amennyiben nem hajlandó közreműködni, akkor azt megtagadhatja. A panaszos mindvégig azt hangoztatta, hogy nincs takargatnivalója és készségesen megmutat mindent.

D. r. törzssászlós előadta, hogy az ügyben további adatgyűjtést a Sz. város Ú. Területén fogatosított, több, a rendőrséggel együttműködő, de neve elhallgatását kérő személlyel beszélt. D. r. törzssászlós jelentésében rögzíti, hogy nem sikerült olyan személyt meghallgatnia, aki érdemben nyilatkozni tudott volna az ügygel kapcsolatban.

3) D. r. törzssászlós 2012. július 27-én tett jelentése az alábbi új releváns információkat tartalmazza.

2012. május 17-én 7 óra 30 perckor P. G. r. törzsőrmester a Sz-i Rendőrkapitányság megbízott nyomozója jelentette, hogy előző éjszaka folyamán a lakása előtt álló gépkocsiját ismeretlen tettes maró anyaggal leöntötte. E tárgyban büntetőeljárás kezdeményezésére került sor, a jármű szemlézése és a feljelentés felvétele megtörtént.

Az ügyben a rendőrt C. r. főhadnagy utasította, hogy végezzen elsődleges adatgyűjtést azon személyek környezetében, akik a bűncselekménnyel esetlegesen kapcsolatba hozhatóak, illetve arról bármilyen információval rendelkeznek. Az elsődleges adatgyűjtés előtt D. r. törzssászlós megkérdezte P. G. r. törzsőrmestert, hogy van-e haragosa, tud-e olyan személyt megnevezni, aki a cselekményt sérelmére elkövethette. A törzsőrmester jelezte, hogy az ezt megelőző időszakban járőrként több helyi személlyel konfliktusba került, ezeket felsorolta. A felsorolásban szerepelt a panaszos is. A panaszosról a sértett úgy nyilatkozott, hogy őt már több fórumon feljelentette, olyan dolgokkal vádolta, amelyek már „a becsületsértés határát súrolják”. Többek között jogtalan helyszíni bírságolással, sőt megveréssel vádolta őt. A sértett tájékoztatta D. r. törzssászlóst, hogy a panaszos ellenőrzését emiatt a szokásosnál is körültekintőbben hajtsák végre, kérte, hogy amennyiben lehetséges a panaszos ne szerezzen arról tudomást, hogy ő a sértett.

A fentiek figyelembevételével D. r. törzssászlós S. r. zászlóssal 15 óra 15 perckor előzetes információgyűjtés fogatosítása végett megjelent a panaszos lakóhelyén. P. G. r. törzsőrmester is az intézkedő rendőrökkel tartott, de D. r. törzssászlós kérésére a távolabb leparkolt szolgálati gépkocsiban maradt.

D. r. törzssászlós jelentésében leírja, hogy a panaszos lakóházának kapuja zárva volt, de kiabálására a házból előjött a panaszos. Az intézkedő rendőrök a szolgálati igazolványukat felmutatva igazolták magukat és elmondták a panaszosnak, hogy rongálás bűncselekményében nyomoznak, előzetes adatgyűjtést fogatosítanak, ezért feltennének pár kérdést. A panaszos erre beinvitálta az intézkedő rendőröket a házba. Az intézkedő rendőr ismerve a panaszos mentalitását, jelezte neki, hogy nem köteles beengednie őket, kint is beszélhetnek, de a panaszos ragaszkodott ahhoz, hogy bemenjenek. A panaszos többször kihangsúlyozta, hogy nincs takargatnivalója, bármit szívesen megmutat és bármiben szívesen a rendőrök rendelkezésére áll. Ezután – tekintve, hogy az országos személynyilvántartás adatai alapján a nevezett személyes adatai D. r. törzssászlós rendelkezésére álltak – az adatait egyeztetették, igazoltatták. A panaszos a rendőröket beljebb invitálta, nem mutatott ellenállást. Ezt követően D. r. törzssászlós a panaszos verandáján több kérdést tett fel neki arra vonatkozóan, hogy merre járt, mit csinált, és a panaszos készségesen válaszolt. Két-három

alkalommal megkérdezte, hogy valójában milyen ügyben vannak ott, de csak annyit közölt vele D. r. törzssászlós, hogy előző napon este elkövetett rongálás ügyében végeznek adatgyűjtést, és a rendelkezésre álló adatok még képlékenyek, azokat rendszerezni, visszaellenőrizni kell.

D. r. törzssászlós kérte a panaszost, hogy mutassa meg az előző napon viselt ruházatát, illetve a lakásában tárolt maró anyagokat, illetve festékeket. D. r. törzssászlós többször kihangsúlyozta a panaszosnak, hogy nem köteles ezt megtennie, ennek ellenére a panaszos készségesen megmutatott mindent.

Látva, hogy a nevezett vélhetően nem köthető a bűncselekményhez az intézkedő rendőrök elköszöntek tőle, akkor édesanyja – aki eddig is jelen volt, halkán figyelte az eseményeket – kikérte magának, hogy a fiát vádolják és, hogy házkutatást tartanak náluk, illetve rátörnek, amikor ők nem csináltak semmit. Ezen kapva a panaszos előadta, hogy ez ismételt P. G. műve, ő küldte rá a rendőröket, és el kezdte sorolni a vélt és valós problémáit P. G.-vel szemben. Ekkor D. r. törzssászlós közölte a panaszossal, hogy a lakásába ő engedte be őket, készségesen együttműködött, holott ezt megtagadhatta volna. A további veszekedés elkerülendő a rendőrök a lakást elhagyták. A jelentés szerint S. r. zászlós az intézkedésbe ritkán szólt bele, elsősorban tájékoztató jelleggel, amikor a panaszos, illetve édesanyja kérdezett, alapvetően D. r. törzssászlós intézkedését biztosította.

D. r. törzssászlós a jelentésében rögzíti, hogy az intézkedés során többször is elmondta a panaszosnak, hogy nem végeznek házkutatást, az intézkedés elején közölte vele annak célját és az alatt ő nem kérte számon a rendőrökön az intézkedés jogalapját csak annak befejeztével. Ekkor D. r. törzssászlós ismételt közölte a panaszossal a rendelkezésre álló, és a vele közölhető információkat.

D. r. törzssászlós jelentése szerint – tekintve azt, hogy a feladatuk előzetes adatgyűjtés és információszerzés volt – a panaszost igazoltatták, de ruházatát nem vizsgálták át, vele szemben semmilyen személyes szabadságát a legcsekélyebb mértékben korlátozó intézkedést nem fogantatosítottak. Az intézkedés jogalapját D. r. törzssászlós az elején közölte a panaszossal, azonban nem közölte vele a sértett személyét, illetve más információt az ügyről. D. r. törzssászlós rögzíti, hogy az intézkedést az utcán is fogantatosíthatta volna, ám a panaszos beinvitálta őket, majd önként, előékenyen válaszolt és rendelkezésükre állt.

D. r. törzssászlós feltűnteti a jelentésében, hogy tudomása szerint a panaszos az intézkedést követő napon megjelent a rendőrkapitányságon, sérelmezve az intézkedést.

4) Az illetékes rendőri szerv megküldte a fent ismertetett P. r. őrnagy panaszosnak címzett, 2012. június 5-én kelt levelét, valamint P. r. őrnagy a Nyomozó Ügyészségnek címzett, ugyanazon a napon kelt levelét, amely a panaszügy megítélése szempontjából nem relevánsak, ezért tartalmuk ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként hatáskörét vizsgálta, értékelte, hogy **vizsgálhatja-e a panaszos azon sérelmét, miszerint az intézkedést követő napon a helyi rendőrkapitányságon feljelentést kívánt tenni, azonban a feljelentés felvételét megtagadták tőle.**

A feljelentés fogalmának alapjául a Testület – törvényi meghatározás hiányában – a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) vonatkozó rendelkezését vette.

A Nyor. 100. §-a szerint a feljelentés: minden olyan, formához nem kötött – a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott – közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz. A Testület a panaszolt mulasztás tekintetében az alábbiakra mutat rá. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen esetben a panaszos a büntetőeljárás körébe tartozó mulasztást sérelmezett, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárási tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ennek a kérdésnek a vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén előterjeszthető.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a sérelmezett mulasztással szemben a panaszos a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhet, illetve élhetett volna, a Testület e kérdésben hatáskörének hiányát állapította meg.

Megjegyzzi a Testület, hogy a panaszos végül 2012. május 28-án tett feljelentést a S-i Rendőrkapitányságon az intézkedő rendőrök ellen (jogtalan házkutatás és alaptalan váddal való gyanúsítás miatt), ezért jogsérelem őt nem érte.

2) Az előadó testületi tag 2012. június 12-én kelt levelében tájékoztatta a panaszost, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök alkalmazásával foglalkozik, így nem jogosult büntetőeljárás keretében fogatosított cselekmények törvényességét elbírálni. Az előadó testületi tag arra is felhívta a panaszos figyelmét, hogy a Testületre irányadó hatásköri rendelkezések értelmében a panaszbeadványnak azon részét jogosult vizsgálni, amely az intézkedést fogatosító rendőr viselkedésével kapcsolatos. A fentiekből következik, hogy a Testület hatásköre nem terjed ki a nyomozóhatóság nyomozati cselekményeinek (pl. házkutatás) jogalapjának, az elrendelés jogszerűségének a vizsgálatára, valamint a Be. 178. §-ában foglaltaknak megfelelően a nyomozóhatóság egyéb adatszerző tevékenységére, mert az ilyen jellegű felügyeletet az ügyészség látja el. A Testület csupán azt vizsgálhatja, hogy az ilyen eljárási cselekmény során a végrehajtás módja, az ennek során tanúsított rendőri magatartás megfelelt-e az Rtv. előírásainak.

3) A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok ismeretében megvizsgálta a panaszossal szemben a magánlakásban fogatosított rendőri intézkedés jogszerűségét és a szolgálati fellépés módját.

A Testület a rendőrség eljárását az intézkedéskor hatályban lévő jogszabályok alapján bírálta el.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye VI. cikkében foglalt magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét és a panaszos által lakott magánlakásban fogatosított intézkedés jogalapját látta indokoltnak vizsgálni.

a) Az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése meghatározza, hogy a rendőrség feladata – többek között – a közbiztonság és a közrend védelme. Az 1. § (2) bekezdésének 1. pontja értelmében a rendőrség az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési [...] feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését. A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A rendőr intézkedési kötelezettségével összefüggésben az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Sz-i Kapitányság vezetője arról tájékoztatta a Testületet, hogy 2012. május 17-én P. G., Sz. városi lakos feljelentést tett a Sz-i Rendőrkapitányságon ismeretlen tettes ellen, mert 2012. május 16-án 19 óra 30 perc és 2012. május 17-én 6 óra közötti időben, a feljelentő lakóhelye előtt parkoló személygépkocsiját olyan maró hatású folyadékkal öntötték le, melyek következtében megközelítőleg 100. 000 forintot elérő kára keletkezett. A feljelentés adatai alapján az ügyben a Btk. 324. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétség gyanúja miatt rendeltek el nyomozást ismeretlen tettes ellen. A nyomozás során a helyszíni szemle alkalmával végzett mintavételt követően egy általános adatgyűjtési időszak vette kezdetét, amely során folyamatosan leellenőrzésre kerültek a beszerzett adatok alapján a bűncselekmény elkövetésével számításba vehető személyek, többek között a panaszos is, akivel P. G. korábban személyes konfliktusba keveredett.

D. r. törzsszázlós 2012. június 18-án kelt jelentésében a fentiekben túlmenően rögzítette, hogy az ügyben meghallgatta a sértettet, aki a Sz-i Rendőrkapitányságon megbízott nyomozóként dolgozik. A sértett elmondta, hogy a tavaly évben járőrként dogozott, ekkor a panaszossal a hivatalos eljárása során „összetűzésbe keveredett”, aki őt több fórumon feljelentette, megrágalmazta őt. D. r. törzsszázlós a fentiek leellenőrzése érdekében megjelent a panaszos lakóhelyén.

D. r. törzsszázlós 2012. július 27-én tett jelentése szerint az ügyben őt C. r. főhadnagy, utasította, hogy végezzen elsődleges adatgyűjtést azon személyek környezetében, akik a bűncselekménnyel esetlegesen kapcsolatba hozhatóak, illetve arról bármilyen információval rendelkeznek. A sértett tájékoztatta D. r. törzsszázlóst, hogy a panaszos ellenőrzését emiatt a szokásosnál is körültekintőbben hajtsák végre, kérte, hogy amennyiben lehetséges a panaszos ne szerezzen arról tudomást, hogy ő a sértett.

A rendőrségi iratok szerint a rendőri fellépés ténybeli alapját az szolgáltatta, hogy a Sz-i Rendőrkapitányság P. G., Sz. városi lakos feljelentésének adatai alapján az ügyben rongálás vétség gyanúja miatt rendeltek el nyomozást ismeretlen tettes ellen. A sértett elmondása szerint járőrként a panaszossal a hivatalos eljárása során személyes konfliktusa alakult ki, aki őt több fórumon feljelentette, és olyan dolgokkal vádolta, amelyek „már a becsületsértés határát súrolják”. Tehát a sértett által szolgáltatott adatok alapján került a rendőrség látókörébe a panaszos.

A panaszos és a sértett között fennálló személyes ellentétet a panaszosi beadvány is alátámasztotta, amelyben a panaszos a sérelmezett rendőri intézkedéssel P. G.-t hozta összefüggésbe, aki a panaszos elmondása szerint őt ok nélkül megbüntette, zaklatta és rágalmazta is.

A Testület megítélése szerint a sértett által a lehetséges elkövetőről szolgáltatott adatok alapján – amelyek szerint a panaszos valós vagy vélt sérelmei, illetve a sértett és közte feszülő ellentét kellő indítékul szolgálhatott a bűncselekmény elkövetéséhez - megteremtette a rendőrök az Rtv. 13. §-a szerinti intézkedési jogosultságát, illetve kötelezettségét a közrend és a közbiztonság védelme érdekében. Mivel pedig a már lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a panaszosnál a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúját egyértelműen megállapítani vagy kizárni nem lehetett, – de az elkövetés gyanúja vele szemben fennállt – szükségessé vált a panaszos személyes megkeresését feltételező adatgyűjtés elvégzése.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrség által hivatkozott adatok megfelelő alapot nyújtottak az Rtv. 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettségre, az ismeretlen tettes által elkövetett bűncselekmény miatti rendőri fellépésre.

b) Az Rtv. 39. §-a tartalmazza a magánlakásban való intézkedésre vonatkozó rendelkezéseket. Ennek (1) bekezdése szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve a törvényben felsorolt esetekben.

A panaszosi beadvány szerint a rendőrök a kapuban arra kérték a panaszt, hogy engedje be őket a kerékpárjának megtekintése céljából. A panaszos az udvarig beengedte a rendőröket, ahol a nyitott folyosón átvizsgálták a panaszos kerékpárját. Mivel nyitva volt a folyosó ajtó, a fő épület ajtaja, ezért a rendőrök bementek a lakásba, annak ellenére, hogy arra a panaszos vagy az édesanyja engedélyt adott volna. A rendőrök a panaszos kérését figyelmen kívül hagyva semmiféle okiratot nem mutattak fel akkor, amikor bejöttek, és akkor sem, amikor távoztak.

Ezzel szemben a S-i Kapitányság vezetője tájékoztató levelében arról számolt be, a panaszos az intézkedő rendőröket saját akaratából hívta be a házba, illetve annak udvarára, és az intézkedő rendőrök többször is tájékoztatták panaszost, hogy a magánlakásban az ő engedélye alapján vannak, melyet nem köteles megengedni. Az intézkedés során a panaszos figyelme arra is fel lett hívva, hogy ez nem házkutatás, melyre az intézkedő rendőrök azt a választ kapták, hogy a panaszosnak nincs takargatni valója, bármit szívesen megmutat. Ennek ellenére az intézkedés végén mégis sérelmezte a rendőrök jelenlétét, ezért azok a házból távoztak.

D. r. törzsszázlós 2012. június 18-án kelt jelentésében rögzíti, hogy a panaszos a lakását a rendőrök kérésére önként mutatta meg. A rendőrök nyomatékosan tudatosították benne, hogy amennyiben nem hajlandó közreműködni, akkor azt megtagadhatja. A panaszos mindvégig azt hangoztatta, hogy nincs takargatnivalója és készségesen bemutatott mindent.

D. r. törzsszázlós későbbi jelentése is azt támasztotta alá, hogy a panaszos invitálta be a rendőröket a házba. Az intézkedő rendőr ismerve a panaszos mentalitását, jelezte neki, hogy nem köteles beengednie őket, kint is beszélhetnek, de a panaszos ragaszkodott ahhoz, hogy bemenjenek. Amikor a panaszostól az intézkedő rendőrök elköszöntek, akkor édesanyja – aki eddig is jelen volt, halkan figyelte az eseményeket – kikérte magának, hogy a fiát vádolják és, hogy házkutatást tartanak náluk, illetve rátörnek, amikor ők nem csináltak semmit. Ezen kapva a panaszos előadta, hogy ez ismételten P. G. műve, ő küldte rá a rendőröket, és el kezdte sorolni a vélt vagy valós problémáit P. G.-vel szemben. Ekkor D. r. törzsszázlós közölte a panaszossal, hogy a lakásába ő engedte be őket, készségesen együttműködött, holott ezt megtagadhatta volna. A további veszekedés elkerülendő a rendőrök a lakást elhagyták.

Megállapítható, hogy a rendőrségi iratok egyöntetűen arról számolnak be, hogy a rendőrök az intézkedés során többször is elmondták a panaszosnak, hogy nem végeznek házkutatást, az intézkedés elején közölték vele annak célját és az alatt ő nem kérte számon a rendőrökön az intézkedés jogalapját csak annak befejeztével.

A Testület megítélése szerint annyi bizonyosan megállapítható, hogy a rendőrök az udvarba a panaszos engedélyével mentek be, azonban a lakásba történő belépéssel kapcsolatban a felek ellentmondó állítása miatt a Testület – további bizonyítási eszközök

híján – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos magánlakás sérthetetlenségéhez való jogának sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem jelölték meg az intézkedésük okát és célját, ezért a Testület a szolgálati fellépéssel kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A fent idézett jogszabályhelyek tehát kötelezettséggé írnak elő a rendőrök részére, hogy minden esetben igazolják magukat, valamint nyújtsanak tájékoztatást az intézkedés alá vont személynek az intézkedés tényéről és céljáról, amelyet főszabályként az intézkedés kezdetekor kell megtenni, vagy azt követően, amennyiben az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti.

Ezeknek a rendelkezéseknek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedéssel érintett személy olyan helyzetbe, hogy képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét, és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával. Különös jelentősége van e garanciális szabályoknak akkor, ha a rendőri tevékenység magánlakásban történik.

A panaszos beadványában előadta, hogy lakásánál 2012. május 17-én megjelent civil öltözetű rendőrök jelentek meg, akik magukat szolgálati igazolványukkal igazolták. A rendőrök megérkezésükkor a panaszossal nem közölték, hogy miért jöttek, csak arról tájékoztatták, hogy bűncselekménnyel kapcsolatban nyomoznak, bűnüggyel kapcsolatban nem adhatnak információt. A rendőrök a kapuban arra kérték a panaszost, hogy engedje be őket a kerékpárjának megtekintése céljából. A rendőrök a panaszost arról tájékoztatták, hogy a térfigyelő kamera rögzítette, hogy a kerékpárja ott állt a N. út sarkán, de időpontot nem jelöltek meg. A panaszos állítása szerint a nyomozók nem adtak át jegyzőkönyvet arról, hogy a panaszosnál megjelentek, és amiben rögzítették volna, hogy miért voltak ott. A rendőrök panaszossal annyit közöltek, hogy „ez adatgyűjtés és kész”.

A Sz-i Kapitányság vezetője levelében arról tájékoztatta a Testületet, hogy az intézkedő rendőrök az igazolványuk és jelvényük felmutatásával egyértelműen azonosították magukat, és közölték a panaszossal, hogy a Sz-i Rendőrkapitányságon rongálás bűncselekményének gyanúja miatt van nyomozás folyamatban, mellyel kapcsolatban kérdéseket kívánnak feltenni.

D. r. törzssászlós 2012. július 27-ei jelentésében foglaltak szerint az intézkedő rendőrök a szolgálati igazolványukat felmutatva igazolták magukat és elmondták a panaszosnak, hogy rongálás bűncselekményében nyomoznak, előzetes adatgyűjtést foganatosítanak, ezért feltennének pár kérdést. A panaszos két-három alkalommal megkérdezte a rendőröket, hogy valójában milyen ügyben vannak ott, de csak annyit közölt vele D. r. törzssászlós, hogy előző napon este elkövetett rongálás ügyében végeznek adatgyűjtést. D. r. törzssászlós közölte a panaszossal, hogy előzetes adatgyűjtést végeznek, és a rendelkezésre álló adatok még képlekenyek, azokat rendszerezni, visszaellenőrizni kell.

A panaszosi és rendőri előadás abban megegyezik, hogy a rendőrök megérkezésükkor igazolásukat követően annyit közöltek a panaszossal, hogy bűncselekményben nyomoznak, és ezzel kapcsolatban tennének fel pár kérdést. A Testület megítélése szerint ezen közléssel az intézkedő rendőrök eleget tettek az intézkedés céljával kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségnek, mivel a nyomozó hatóságtól nem várható el egy folyamatban lévő nyomozással kapcsolatos részlet információk rendelkezésre bocsátása egy kívülálló részére, hiszen ez veszélyeztetné az eljárás eredményességét.

Ezen túlmenően a Testület hivatkozik az Rtv. 35. §-ára, amely az alábbiakról rendelkezik. „A rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.”

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök a szolgálati igazolványukkal való igazolásukat követően, a hivatkozott jogszabálynak megfelelően az intézkedés megkezdése előtt közölték a panaszossal az intézkedés tényét és célját is.

Mindezekre tekintettel a Testület megállapította, hogy a szolgálati fellépés módja kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértése nem valósult meg.

IV.

A vizsgálat során a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos által lakott magánlakásban foganatosított rendőri intézkedés kapcsán a panaszos magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapjogának a sérelme nem megállapítható, ugyanakkor nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, mert a rendőrök az intézkedést megelőzően eleget tettek az intézkedés tényének és céljának közlésére vonatkozó kötelezettségüknek. Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2013. május 29.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET